

TELEGRAFUL ROMÂN

Apară Marți, Juri și Sâmbătă.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 45
Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 34.
Epistolele nefrancate se refuză. Articollii nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de două ori 24 fl., — de trei ori 30 fl. rëndul cu litere garmond

Legea nouă școlară.

Sibiu, 24 Octombrie n.

Amărăciune și durere adâncă a trebuit să producă în inima fiecărui Român care-și iubește neamul și limba, știrea dată în numărul trecut al ziarului nostru, că proiectul de lege despre reformele școlare, plănuit de mult din partea domnului ministru de instrucție *Berzeviczy*, a fost prezentat Joia trecută dietei ungare, pentru a 'l lua în desbatere și a-i da putere de lege.

Amărăciune și durere adâncă, fiind-că scopul proiectului de lege, cu care ne-am ocupat astă-vară atât de mult și în mod atât de amănunțit în colónele ziarului nostru, arătându-i într-aga primejdie ce o conține pentru școlile noastre confesionale, și în consecință și pentru biserica noastră îndreptățită să înființeze și susțină școle confesionale, nu e altul, de cât frustrarea autonomiei bisericei noastre, câștigată cu multă sudore și după multe și grele lupte, purtate de înaintașii noștri.

Că proiectul de lege a fost prezentat dietei chiar acum, e lucru care nu ne surprinde. Iși va avé și guvernul motivele sale, cari l'au îndemnat să nu întârzie mult cu împlinirea promisiunii dată aceluia, cari neconținut strigă în contra celor-ce din nefericire nu sunt de naționalitate magiară și nu se pot declara de Magiari.

Ne surprinde însă alt fapt. Anume, că ne-am înșelat în speranțele legate de unele declarațiuni ale domnului ministru *Berzeviczy*. Ne aducem încă bine aminte de vorbele dsale, că *nu se identifică* întru toate cu proiectul de lege pe care 'l formulase un subaltern al dsale, și vorbele acestea le esplicam atunci astfel, că însuși domnul ministru e convins, că proiectul de lege, în forma în care a fost prezentat astă-vară anchetei convocate în Budapesta, e prea aspru și prea asupritor pentru confesiunile cari își au școlile lor proprii, și în consecință speram, că la noua texturare a proiectului multe dintr-ă asupriri vor fi șterse, ori cel puțin atenuate. Dar' acum vedem, că domnul ministru *altcum* a înțeles lucrurile. Pentru-că în forma prezentată dietei, proiectul de lege în unele privințe e mai aspru și mai asupritor pentru noi, decum era la început.

A mai promis apoi dl ministru, că va precumpeni bine toate părerile exprimate asupra acestui proiect de lege, și astfel earăși speram, că gravaminele înșirate în anchetă din partea bisericei noastre și înaintate apoi și într'un memorandum dlui ministru, încă vor fi puse în cumpeni la texturarea finală a proiectului de lege, — dar' vedem, că dl ministru nu li-a dat nici o atențiune, ca și cum nici n'ar fi fost precisate cu temeinicia cu care au fost înșirate în anchetă și în memorandumul ce i-s'a înaintat.

Cu durere vedem deci, că nici de noi, nici de alte confesiuni cu limbă nemagiară nu s'a ținut cont. Nu s'a ținut cont de drepturile garantate prin legi pozitive și fundamentale.

Tânguirile noastre (ca se nu mai vorbim de dorințe, pe cari nici a ni-le exprima nu mai cutezăm) nu le aude nimeni și nu le bagă nimeni în seamă. Sunt auzite și băgate în seamă numai

sbierăturile celor-ce nu ne doresc binele. Nu se gândește ore nimeni, că procedura acesta nu e părintescă, nu e dreaptă, nu e umană?

Când unii sunt prea înbuibați dintr-ă cei-ce formeză statul, ear' alții vin despoiați rind pe rind de tot ce prin muncă proprie și sudore cruntă și-au agonisit: ore cum se va pute susține și cultiva alipirea și dragostea atât de necesară nu numai cătră stat, ci și într-ă diferitele popóre ale patriei?...

Zile grele am ajuns, și primejdie mare ne amenință. Pentru-că prezentarea proiectului de lege din întrebare în dietă, nu însemnăză alta, de cât ruina școlilor confesionale nemagiare și în consecință amenințarea individualității noastre naționale.

Un lucru însă ne mângăie și în acesta mare amărăciune de care suntem stăpâniți în aceste momente. Că alipirea poporului nostru cătră biserica și legea sa îl va face să rămână tot ceea ce este: *popor român*, iubitoriu de patria ce o avem, dar' iubitoriu în egală măsură de neamul nostru, de limba și legea noastră strămoșescă!...

Vom publica în întregime proiectul de lege, pentru-ca cetitorii să cunoscă în într-aga ei ființă primejdia ce ne amenință școla și biserica. E necalculabilă acesta primejdie. Dar' tocmai pentru-că e atât de mare, ni se impune datorința de a ne folosi încă de toate mijlocele legale de apărare, câtă vreme apărarea mai e posibilă. Și nu ne îndoim, că aceea ce se mai poate face pe cale legală, se va face din partea celor chiămați. Suntem datori cu acesta marilor înaintași de la cari avem aceea ce acum e pe cale de a ni-se lua: *autonomia bisericească*, și suntem datori și conștiinței noastre proprii, pentru-ca să putem sta curați în fața posterității, care ne va trage la dare de seamă.

Fie care deci să fie la postul său!

Chestia zilei. Nu numai pentru noi, ci pentru toate popórele nemagiare din patrie, cea mai arđetóre chestie e acum proiectul de lege al domnului ministru de instrucție *Berzeviczy*. Se ocupă cu el în numărul de ieri și organul de publicitate săsesc din loc „*Sieb. D. Tageblatt*” într'un articol de fond, plin de amărăciune și legitimă durere. Conclusia la care ajunge este, că Sașii vor trebui să pună chestia astfel: *să mai susțină ori nu școlile săsești*, după-ce proiectul de lege din întrebare le desbracă cu desăvârșire de caracterul lor național-săsesc?...

Principii! Ziarul „*Magyar Szó*” ne spune că noi n'avem dreptul să cerem esecutarea articolului de lege XX din 1848 și cu privire la noi, ci acest drept compete numai protestanților, pentru-că ei n'au averi bisericești, și apoi și pentru-că banii cetățenilor de stat ungar nu pot fi întrebuințați de cât numai pentru instituțiuni magiare! Va să zică, cei sirguincioși se susțină din sudorea lor și pe cei leneși. Cam așa ar fi înțelesul. Frumóse principii, nu 'i vorbă!

Din parlament. Săptămâna într-aga trecută dieta a discutat asupra provisorului comercial cu Italia. Opoziția atacă provisorul, ca legat pe cale necorectă. Purtarea opoziției se mană mult a obstrucție. Drept aceea, după cum se vorbește, astăzi ori mâne prim-

ministrul *Tisza* va cere întreruperea discuțiunii și 'și va motiva propunerea referitoare la modificarea regulamentului de casă.

Postul

din punct de vedere al canónelor și al vieții practice a credincioșilor.

Disertație cetită de preotul Ioachim Muntean în conferința preotescă a tractului Seliște, ținută în Tilișca la 23 Septembrie 1904.

(Urmare).

Ce înțeles au pentru mireni prescrieri ca acestea: „După vñod fratele sau canonarchul (adecă călugărul) cel rënduit făcând mētanie, cântă prochiemenul zilei“... sau: „cetește cei 6 psalmi“... „cântă Aliluia“ și altele? Ear' în Ectenii cereri: „pentru sfânt lăcașul acesta (în originalul grecesc: „sfântă mănăstirea acesta“), pentru ieromonachii, monachii și pentru toți cei în Christos frați ai noștri“? Sau în Dumineca Floriilor dispoziția: „Și când sărută frații evangelia, egumenul le împarte stălpări“? Apoi comunicări ca acestea: „că pavecernița și polunoșnița până la Dumineca Tomii nu se cetește în biserică, ci fie-care deosebi în chilia sa o cetește“. Sau că: „în Lavra Sf. Sava într'un fel, ear' în mănăstirile Palestinei într'alt fel se cântă pavecernița“ și alte multe asemenea amēnunte.

Și earăși la proscomidie, unde se dispune, ca preotul să scótă particică pentru Egumen, pe când se știe că preoții de mir n'au egumeni ca superiori, ci locul acestora îl ocupă proto-presbiterii.

Dar' mai evident se vede această nepotrivélă la slujba Cuvioșilor în minee, cum e d. e. la 17 Ianuarie și la 5 Decembre, unde în cântarea de la Mărire așa cetim: „Mulțimile călugărilor *te laudăm* Părinte Antonie, sau Sava“ și altele, când pentru noi și mireni corect ar fi să rostim: *te laudă*, sau: *noi împreună cu ei*, ori: *după esemplul lor te laudăm*.

Se știe că cele mai multe mănăstiri din orient au adoptat tipicul mănăstirii Sf. Sava de la Ierusalim. Ear' după-ce acela perise prin năvălirile necredincioșilor, Sf. Sofronie și după el „în lucrurile cele teologicești fôrte iscusitul“ Ioan Damaschin l'a prelucrat și scris din nou — cum ne spune Simion Soluneanul, Archiepiscopul Tesalonichiei, scriitoriu din veacul XV.

Astfel, cu tipicul de serviciu împreună s'au introdus cu timpul și celelalte trei posturi în biserică, pe lângă al Păresimilor, ca cel mai vechiu, rënduit de apostoli.

Cum-că introducerea lor nu s'a făcut pe temeiul canónelor sinodale, am dovedit în mod indirect la alt loc al acestui tractat. Rămâne deci să căutăm pentru acest obiect alte dovești directe, pe cari le vom afla în scrierile sfinților părinți din primele veacuri ale creștinismului.

Incepem cu postul Nașterii Domnului nostru Iisus Christos. Sărbătórea acesta a Nașterii Domnului nostru Iisus Christos nu s'a ținut totdeuna și pretutindeni în una și aceeași zi. Ci în bisericile Egiptului, cum mărturisese Casian, în ale Ciprului, cum scrie sfântul Epifanie, în cele ale Antiochiei,

cum zice sfântul Ioan gură de aur, și în cele din Palestina, cum arată Cotelerie, ziua Nașterii se prășnuia în 6 Ianuarie. Ear' bisericile din Europa și cele de la Apus o serbau în 25 Decembre. Divergința acesta în serbarea zilei, și după ea în ținerea postului s'a complanat abia numai cătră finea secolului al IV-lea, statorindu-se pretutindeni terminul de 25 Decembre ca zi de serbare.

Acēsta ni-o spune sfântul Ioan gură de aur în cuvântarea sa 21 de Nașterea lui Christos în următoarele: „Incă nu sunt 10 ani de când chiar am cunoscut ziua acesta. Acēstă zi, fiind-că de la început era cunoscută celor ce locuiesc la Apus, acum mai pe urmă la noi nu înainte de mulți ani s'a trimis, și așa a crescut“.

Din cuvintele acestea, interpretate greșit, unii au dedus că postul Nașterii Domnului l'a așezat sfântul Ioan gură de aur, pentru-că el spune când se cade a serba Nașterea Domnului.

Postul sfinților apostoli de asemenea își are istoria sa legată de ziua prasniciului. Drept că amintirea lor se păstra în mare cinste și înainte de împăratul Constantin cel Mare. Sărbătóre anume însă, cum este astăzi, în onórea lor nu era, până nu li-s'a ridicat de acest împărat în Constantinopol biserică și s'a sfințit pomenirea lor în special, cum ne spune Eusebiu în biografia împăratului Constantin în următoarele: „După aceea întru pomenirea apostolilor biserică a început a zidi în cetatea cea după numele seu numită, și dacă tótă biserica fôrte mult o a înălțat, păreții cu multe felii de petri i-au împodobit, de la pământ până sus cu marmore acoperindu-i“.

La sfințirea acestei biserice împăratul Constantin a chiămat mulți episcopi, cari cu mare pompă au săvârșit sfințirea. Ziua acesta s'a sărbat apoi de aci înainte ca prasnici în tot anul, până ce cu încetul și alte biserice, urmând pilda celor din Constantinopol, au luat obiceiul a serba și ele acel praznic.

În mod analog sărbăm și noi hramul bisericilor noastre locale chiar și când acela cade în zi de lucru, cum e bună-óră casul cu comuna Tilișca, care hramul bisericei sale ortodoxe îl serbeză în 5 Decembre, când ceilalți creștini n'au și nu țin sărbătóre.

Esemplul celor din Constantinopol l'au urmat apoi credincioșii de pe la „tóte cele de pe alocuri sfințele lui Dumnezeu biserice“, — cum cetim în Sinacsariul din 29 Iunie în Mineiu.

Odată ziua sărbării fixată, s'a statorit cu timpul și postul înainte a celeia.

Despre postul Adormirii Născétórei de Dumnezeu ne spune Nicefor Calist în cartea 17 a istoriei sale bisericești, că s'ar fi așezat la porunca împăratului Mauriciu, care a domnit în Bizanț de la 582 până la 602 după Christos. Cu privire la lungimea lui iată ce răspuns dă celor ce l'au întrebat, Luca Patriarchul Constantinoplei pe la anul 1156 după Christos. „Fiind-că zilele postului acestuia, și a postului care este înainte a Nașterii lui Christos, nu se numesc de aici nici o scriptură, se cade să urmă obiceul cel nescris“. Obiceul acesta e însă cel călugăresc, care a trecut apoi și la mireni ca poruncă bisericească.

După părerea unora, cele patru posturi, pe cari, cum susține poporul, am jurat noi cei de legea răsăritenă, le-ar fi așezat sf. părinți ca număr egal cu privire la cele patru anotimpuri. Póte să fie și așa. În scrierile lor întâlnim însă și alte posturi, pe cari creștinii cei de demult din osârdie deosebită le țineau.

Așa d. e. unii postiau înaintea Înălțării Domnului de la ziua dintâiu a lunii lui Maiu, alții înaintea Înălțării Crucii 7 zile, alții înainte de sf. Dimitrie 7 săptămâni, alții înainte de praznicul sf. Ingeri 7 zile, alții înainte de sărbătorea sf. Nicolae, — cum se află în Nomo-Canonul cel de la Cotellerie, — alții înainte de Nașterea sf. Ioan Botezătorul o săptămână, alții înainte de Schimbarea la față, — cum scrie Balsamon și Nikon, — o săptămână, alții înainte de altor sărbători, după simțul de evlavie și voința fie-căruia.

De altmintea posturi voluntare ține poporul nostru și acum, a nume: Postul Maicii Domnului, — un fel de ajun cu zile schimbătoare, afară de Sâmbete și de Dumineci, în cari zile după părerea lui, basată, cum am văzut, în canóne, — „e păcat a posti“. Afară de acesta mai e în us: Postul Crucii, postul Să-Medrului, Lunile și altele.

(Va urma.)

Suveranii români la Iași.

Familia regală română a rămas și Marți în Iași, capitala a doua a regatului român. Înainte de amiazi M. Sa regele Carol a asistat la deschiderea cursurilor universității. Era însoțit de dl prim-ministru Sturdza. În aula universității M. Sa a fost întâmpinat de dl Climescu, rectorul universității, care a urat M. Sale bunăvoință. Regele a răspuns următoarele:

„Sunt fericit că pot asista la deschiderea cursurilor universității ieșene, cu prilejul venirii Mele pentru sfințirea bisericilor sfântului Nicolae și Trei Ierarchi. Profit de această ocazie, spre a ura succese în activitatea lor, profesorilor, cari lucrează pentru dezvoltarea științei și propășirea patriei române. Mulțumesc pentru strălucita primire ce mi-s'a făcut, și doresc, ca Iași să urmeze a fi centru cultural însemnat al țerei întregi“.

Vorbirea M. Sale a fost viu aplaudată. M. Sa a intrat apoi în sală, unde dl Gavanescu, profesor de psihologie, a ținut un frumos discurs de deschidere, vorbind despre însemnătatea universităților în organizația școlară.

De la universitate M. Sa a mers de a vizitat casarmele. La ora 1 a fost dejun la locuința regală, ear' la 5 ore ceaiu, oferit doamnelor din elita ieșană din partea M. Sale reginei. Sêra la orele 8 bal de curte la teatrul național. Mercuri apoi suveranii români au părăsit Iași în mijlocul ovațiunilor aduse din partea mulțimei. Cu trenul de 9 ore a plecat într-o familie regală la Sinaia.

Drept întregire a raportului din numărul trecut lăsam acum să urmeze frumoasa vorbire a regelui Carol, rostită la seminarul Veniamin din Iași. A fost de cuprinsul acesta:

„Primirea călduroasă ce a doua noastră capitală a făcut Reginei, Mie și Familiei Mele, ni-a dovedit dragostea adâncă și nețermuritul devotament ce ea Ne păstrează neschimbat. De asemenea și cuvântările cu cari ne întâmpinați aci, ne arată cât de vii sunt în inima iubitelui nostru popor aceste sentimente, pe cari le tălmăciți în mod așa de vrednic și de înalt.

„Din partea Domniilor Vostre nu veți îndoi de răsunetul și recunoștința nesfârșită ce aceste mult prețuite mărturisiri de iubire au deșteptat în sufletele noastre mișcate și îmbucurate.

„In această viață încercată cu griji și lupte, omul găsește un sprijin puternic și sigur numai în credință. Ea înlesnește a trece vremile de mâhnire și încercare, ea dă tărie spre a învinge. Întâia noastră datorință este dar' de a o sădi cât mai adânc în inima poporului.

„Domnii țerei ni-au dat în această prilej o nobilă pildă, rezimându-se în toate

împrejurările pe pronia cerescă și înălțând în amintirea evenimentelor însemnate aceste sfinte lăcașuri păstrătoare ale măririlor din trecut.

„Este pentru mine o nemărginită bucurie sufletescă de a fi putut lua parte la aceste trei zile de sărbătoare, închinată Bisericii, și de a vedea biserica Sf. Nicolae reînălțată în vechia ei strălucire și deschisă din nou slujbei dumnezeiești, tocmai în anul când poporul român prăznuiește cei 400 de ani trecuți de la mórtea ctitorului ei, Marele Voevod Stefan.

„Stefan Vodă și-a croit în istoria universală, ca și în inima neamului său, un loc așa de mare, în cât patru veacuri au putut trece fără a 'l micșora. Prin faptele sale războinice, prin înalta sa înțelepciune politică și prin o adevărată evlavie, acest falnic voevod, mare printră cei mai mari, ne înfățișează o viață cărmuită și însuflețită de două credințe adânci, nedespărțite izvóre de putere și de isbândă: credința în Dumnezeu și credința în popor. Ele luminează și tălmăcesc slăvita sa domnie. După fii-care victorie raportată asupra dușmanului cotropitor, gândirea sa recunoscătoare se îndrepta către voinicii săi și mai ales către Acela care ține în drépta sa destinele popórelor și regilor, spre a 'i slăvi numele prin nenumărate sfinte locașuri.

„Stefan Vodă este nu numai fala neamului românesc, dar' și un erou al creștinătății, căci a întrupat în el, pe lângă virtuțile românești și mărețul avânt al cruciaților, punând singur stavilă valului năvălitor al islamului. Împreună cu întreaga suflare românească, care și-a rostit piósa sa amintire cu o căldură în adevăr mișcătoare, ca întâiul Rege al României-Unite și de sine stătătoare, îndeplinesc astăzi o sfântă datorință către Marele Voevod Stefan, aducându-i prin osul recunoștinței și al venerațiunii Mele nemărginite. Facă ceriul, ca iubirea sa de țeră și de neam să ne însuflețescă pe toți în toate actele noastre și ca virtuțile lui să strălucescă de-apururea în ochii urmașilor ca o pildă de urmat.

„Nu cu mai puțină mulțămire am fost față la sfințirea bisericii Trei-Ierarchi a lui Vasile Lupu, încredințată acum ca un scump odor iubitei mele a doua capitale. Este o dreptate, ca tocmai în sinul acestei vechi reședințe domnești, carea a făcut atâtea jertfe pentru unirea și mărirea României, în care au trăit atâți domni mari și metropoliti slăviți, să se înalte una din cele mai minunate biserici ale răsăritului, ca un semn vădit al culturii și credinței noastre.

„Alături de acest măndru monument, Vasile Lupu a mai așezat o modestă școlă, cu scop măreț, acela de a pregăti pe preoți spre a înlocui limba slavonă cu cea a poporului, în slujba dumnezeiească.

Sub orânduirea învătăului metropolit Varlaam această mică școlă cu tipografia ce 'i era alipită deveni cu încetul un adevărat adăpost al culturii naționale, făcând să se deo graiului românesc locul ce i-se cuvine și să răsună și la altar. Un veac și jumătate în urmă metropolitul Varlaam găsi în marele Veniamin un urmaș vrednic de dînsul. Întru îndeplinirea gândului lui Vasile Lupu, metropolitul Veniamin închină totă energia sufletului său înflăcărat de un patriotism cald și luminat. Într'un lung șir de ani nu cruță nimic pentru a ridica cultura morală și intelectuală a ucenicilor săi și a înlătura înrîuririle slavone și grecești atunci preumănitore în biserica răsăritenă.

„Astfel fii întemeiat seminarul de la Socola, care n'a întârziat a deveni, cu sirguinta neobosită a marelui Veniamin, un focar de studii serioase și o pepinieră de preoți pîntruși de înalta lor menire. Ródele acestui binefăcător așezământ le putem judeca astăzi, când sărbătorim a suta aniversare a întemeierii sale.

„Să pomenim dar' cu dragoste și cu recunoștință numele neuitat al acestui venerat prelat alături de numele celor mai buni și mai mari din fiii țerii. În urma lui a rămas o operă a tuturor șguduirilor ce i-au stat împotriva, el ni-a transmis-o ca o dovadă pipăită de patriotismul clerului românesc și de strinsa legătură ce în totdeauna a domnit între propășirea bisericii și dezvoltarea statului român.

„Silințele lui Veniamin n'au fost dar' deșarte, deore-ce pe lângă biserica metropolitană începută de dînsul se ridică astăzi

acosta nouă clădire, în care se va urma cu sfințenie învățământul său.

„Când o întocmire evlavioasă se cobóră de la o obârșie așa de curată, ea nu póte da de cât róde binecuvântate de Dumnezeu.

„Doresc din adâncul sufletului, ca amintirea acestor zile de sărbătoare chîmate a întări credința în inimile noastre, să ne ajute a întâmpina cu bărbăție greutățile acestui an, așa de puțin mănos pentru țeră.

„Să înălțăm dar' cu toții rugile noastre ferbinți către Atotputernicul, ca să nu încezeze a revărsa binecuvântările sale asupra scumpei noastre Românie și iubitelui nostru popor.“

Fragmente istorice.

Despre boerii din țera Făgărașului.

De

Non quis, sed quid.

(Urmare.)

VI. Boerii pe valea Sebeșului.

Pe valea Mărginenilor și a Sebeșului ce curge din vârful Carpaților și trece spre Nord prin satele Mărgineni, Sebeș, Hârseni, Illeni și Riușor până în Olt, aflăm următoarele familii boerești:

a. In Mărgineni, 174 case, 922 locuitori, situat pe malul drept al râului Sebeș, unde se găsesc și urmele unei mănăstiri, a fost militarizat la anul 1762 așezându-se aci compania a X-a a regimentului prim de graniță românesc, cuprinde următoarele familii boerești și nobile:

1. *Tatul de Mărgineni*, a căpătat chrisov de la *Vlad Vodă, Domn și stăpânitor a totă țera românească și a plaiurilor și Duce de Amlaș și Făgăraș* cu data din Târgoviște în 18 Iulie anul 6945 (1437), prin care dăruiește lui Stanciul *Tatul* și fiilor săi *Ursul* și *Radul*, apoi lui Stan al lui *Bera* și lui *Godea* satul Mărgineni cu toate drepturile privilegiate, martori fiind ai chrisovului jupân *Voicul*, jup. *Tudor*, jup. *Nanul*, jup. *Stan*, jup. *Radu Borcea*, jup. *Nan Pascal*, jup. *Dimitrie Spătar*, jup. *Stoica postelnic*, jup. *Simion stolnic*, *Miclea paharnic*, *Badea comis*, *Stefan Logofet*.

Originalul acestui chrisov — se zice că — a ars cu casa lui Dănilă Tempea în anul 1846, ear' la familie s'au găsit numai două traduceri, una din slovenie în limba românească la București în 14 Octóbre 1752 și alta de pe românie în cea ungară în 1 Iulie 1758 prin Mihaiu Bethlen și Grigorie Enyedi asesori din Făgăraș, cari constată autenticitatea traducerei cu propriile lor subscrierile oficiale. Familia *Tatul* s'a rămurit în familiile ce urmază:

2. *Neagoi și Urs de Margina*, 14 patrifamilii. Cu ocaziunea lustrului ținut spre revisiunea drepturilor boerionale Susana Lorándfi văduva lui G. Rákoczi și Dómnă a Făgărașului, cu diploma dată din Făgăraș 26 Maiu 1658 confirmă pe Niculau *Nyagoi* și pe Stan *Ursz*, și pe fiii lui *Nyagoe*, a nume *Alexandru*, *Lupul*, *Sorban*, *Radul*, *Coman*, *Nicolae*, apoi *Radul*, *Caspar* și *Vaszilie Nyagoi*, cum și pe *Nicolae Ursz* în a patra parte a boerionatului lor din Margine, după cum au dovedit ei cu scrisori, că li-se cuvine. Familia *Urs* mai are și litere boerionale de la Balthazar Balthori din anul 1557. Din familia aceasta se trage eroul de la Lissa, colonelul baron *Urs*.

3. *Komșa et Raduly de Margina*, 45 patrifamilii, cu litere de nova donațiune de la G. Balthori din anul 1610, și confirmațiunile de la Susana Lorándfi din anul 1652, ce se află la familia consăngeană *Grancea* de Mărgineni.

4. *Popa de Mărgineni*, 17 patrifamilii, cu diploma lui M. Apafi din Făgăraș 27 Martie 1696, dată lui Stan *Popa*; acesta se confirmă în vechiul drept la o terțialitate a boerionatului său cu îndreptățirea de

móră și a munților *Czigan* și *Klabucsetz*; a impetrat și armale de la Maria Terezia în anul 1742 cu următoarele însemne: Pe scut militar sunt două câmpuri, în cel roșu se vede un leu cu lance, în cel vînat un pocal cu cruce, ear' de-asupra ese din diademă o mână cu sabia infiptă într'un cap de turc. Are și inquisițiuni genealogice din 1730, 1792 și 1793.

5. *Fulicea, Zudele și Tempea boeri de Margina*, 17 patrifamilii, cu diploma de la Susana Lorándfi din anul 1651 dată lui Alexandru *Boer alias Zsudele*, și fiilor *Alexandru* și *Comșa*, cum și lui *Boer Fulicsa*, adoptat în moșia boerională a lui *Tempea* de Margina; are și de la M. Apafi diplomă din anul 1694 dată lui Alexandru *Fulicsa*, cum și deducțiunile genealogice din anii 1694, 1734, 1771 și 1793.

6. *Boer de Margina*, 18 patrifamilii, cu diploma de la M. Apafi din anul 1668 dată lui Nicolae *Boer*, prin care se confirmă în vechiul seu boerionat.

7. *Pandrea alias Boer de Margina*, numără la 45 patrifamilii, cu diploma de la Ana Bornemisza, din Alba-Iulia 17 Iunie 1664, prin care *Sandru Pandrea* cu nepoții săi *Stanciul* și *Stoica* se confirmă în o terțialitate a boerionatului lor, și cu armale de la M. Apafi din anul 1668 avînd pe scut militar de colóre ceruleă un călăreț pe cal sur, cu sabia scóasă. Are și inquisițiunea genealogică din anul 1792 și sentința din anul 1797 prin care se declară de nobili adevărați.

8. *Bak de Mărgineni*, cu 10 patrifamilii, are diplomă de la G. Bethlen din anul 1617 prin care se confirmă de boer.

9. *Grancea de Mărgineni*, cu 12 patrifamilii, are diplome de la Gavriil Balthori din anul 1610 și de la Susana Lorándfi din anul 1652, prin cari se confirmă în drepturile lor boerionale.

10. *Șuvaila de Mărgineni*, 5 patrifamilii, cu documentele sub producțiune la tabla regescă.

11. *Stanutz alias Sandru și Sandruc de Margina*, cu 10 patrifamilii, cu diploma de la Leopold I din anul 1702, genealogia din anul 1792 și sentința tabulară din anul 1793, prin care sunt declarați de nobili adevărați.

12. *Pap de Margina*, cu diploma de la M. Apafi din anul 1689, cu inquisițiune genealogică din anul 1730 și sentința din anul 1772, prin care se recunosc de nobili indubitabili (v. *Popa*). Familiile boerești ce mai ocură în Mărgineni, precum: *Bagi*, *Sandru*, *Timar* etc. sunt numai polecrituri de la cei mai sus arătați.

b) In *Bucium*, 138 case și 555 locuitori, comună militarizată la anul 1762, vecină cu Mărginenii spre ost, în care aflăm următorii boeri:

1. *Dobrin de Bucium*, 10 patrifamilii, a căpătat de la Balthazar Balthori de Somlyo, Comes, haeres, *Domminusque terrae Fogaras* litere confirmațiionale din Făgăraș în 7 August 1593, întărite tot în anul acesta și de Sigismund Balthori, principele Ardealului, prin care boerii *Dobrin* de Buchum se confirmă în jumătatea unei cuate din boerionatul Mărginenilor, demandându-se provisorului castelan Francisc Literati, și celor 12 boeri de scaunul judiciar, a nume: *Opra Aldule de Voila*, *Man Kabucz de Kis-Vajdafalva*, *Radul Bika de Nagy-Vajdafalva*, *Serban de Besimbak*, *Nyagoe de Alsó-Vist*, *Radul Vazul de A-Arpás*, *Sztán Ispan de Kopacsel*, *Man Pench de A-Venitze*, *Petrascu de N-Berivoy*, — de *Bagolyfalva*, *Nagy de F-Comana*, *Ztoikine de Vaad*, să introducă pe *Dobrin* de Buchum în porțiunea sa boerională de Mărgineni. Are și deducțiunea genealogică din anul 1758.

2. *Radocsa de Bucsum*, 10 patri-familii. Cu diplomă de la Susana Lorándfi din Făgăraș 20 Februarie 1651, prin care *Radul Radocsa* și fiii sei *Salamon*, *Algie* și *Raduly* jun., apoi frații sei *Ionask* și *Sztoika* asemenea *Radocsa de Bucsum* se confirmă în vechiul lor drept boeronal. Are și documente genealogice din anii 1731 și 1773.

3. *Moga de Bucsum*, cu 15 patri-familii. Familia acésta boeronală din Bucium a produs înainte comisiunei spre cercetarea boerilor grănițeri din anul 1843 diploma de confirmare în boeronatul lor de la Ana Bornemisza din anul 1667. O parte locu-este în *Veneția-superiără*.

4. In fine se observă, că familia *Stanislav de Recea* și consortii ei produc literale confirmătoare ale Anei *Nadasdi* din anul 1556, prin care scaunul boeresc din Făgăraș recunoște posesiunea lor aliquotă din *Bucsum*. A se vedé la *Recea*. (Va urma.)

Din Brad.

La suma adunată în Brad pentru „Societatea pentru crearea unui fond de teatru român”, au mai încurs următoarele sume:

a) de la membri ordinari: Dr. Eugen Simionca, adv., Arad, Nicolae Mateiu, preot, Uibărești (Zarand), George Drăgan, preot, Băița (Zarand), Dumitru Rîșcuța, plugariu, Rîșcuțița, câte 10 cor.;

b) de la membri ajutători: Ioan Birău, preot, Buceș (Zarand), Traian I. Magier, preot, Satureu (com. Arad), câte 5 corone; Nicolae Sirca, preot, Vidra (com. Arad), 3 cor.; Laurenție Juga, preot, Măglicea (com. Arad), Ioan Mera, preot, Honțșor (com. Arad), Teodor Roxin, preot, Cil (com. Arad), câte 2 cor.; Ioan Stefanescu, preot, Berini (com. Timiș), 4 cor.; Petru Bota, notariu, Buceș (Zarand), 5 cor.; Ioan Știrbu, inv., Dumbrava (com. Arad), Z. Neamț, inv., Pleșcuța (com. Arad), câte 1 cor.; Vas. German, inv., Gurahonț (com. Arad), 3 cor.; Savu Dorca, inv., Zeldiș (com. Arad), Silvia Sirca, preotășă, Vidra (com. Arad), câte 2 cor.; Laurențiu Juga, cleric, Măglicea, (com. Arad), 1 cor.; Ioan Anghel, inv. pens., Brad, 3 cor.; Lazar Perian, mare propr., Băița (lângă Deva), 2 corone.

Marinimoșii contribuitoari primescă profunda mulțămîntă și convingă-se, că obolul lor a ajuns la locul destinațiunei.

Iată bilanțul esact al sumelor încurse la adunarea generală ordinară a „Societății pentru crearea unui fond de teatru român” ținută în Brad la 15/28 și 16/29 August 1904.

A. Intrate pentru arangiarea festivităților: de la „Crișana” inst. de credit și economii, Brad . . . cor. 200— de la Aron Roman, preot, Luncoiul-de-sus . . . ” 20— de la concert-teatru . . . ” 332:50 de la petrecerea cu dans . . . ” 322—

Suma . . . cor. 874:50
B. Spese . . . ” 560 10

Venit curat . . . cor. 314:40

A. Intrate în favorul fondului de teatru: de la 12 memb. fund. à cor. 200 cor. 2400— de la 21 membri pe viêtă à cor. 100 . . . ” 2100— de la 48 membri ordinari à cor. 10, și 1 à cor. 20 . . . ” 500— de la 130 membri ajutători . . . ” 270:60 din colecta de la banchet . . . ” 74— din prețul piesei „Grăniceriu” de I. Velovan . . . ” 12— venitul curat rezultat de la producțiuni . . . ” 314:40

Suma . . . cor. 5671—

Din suma acésta se află: deposit la „Crișana” sub nr. 441/1904 . . . cor. 4166— acțiunea nr. 1821 de la „Sălăgiana” cu cup. de pe 1904 . . . ” 100— acțiunea nr. 1454 de la „Făgățana” cu cup. de pe 1904 . . . ” 200— taxe restante neînsoțate . . . ” 1205—

Suma . . . cor. 5671—

Restanțierii au fost invitați să solvescă suma subscrișă, ori să arete ratele în cari voesc să-și achite jertfa depusă pe altarul Thaliei române.

Brad, 7/20 Octobré 1904.
Dr. Pavel Oprișă
bărbat de încredere al societății pentru teatru român.

Un răspuns.

Fată cu cele debeatate în articolul de fond „*Libertatea discutiiei*”, apărut în nr. 188 de la 5/18 Octobré al „*Tribunei*” din Arad, fac următoarele constatări:

1. Scriu cum scriu din indemn propriu: nu din rîvnă după glorie, ci condus de binele bisericeii. Cu nime nu am nici o legătură. Enunțaiunile mele le subscriu, prin urmare și răspunderea pentru ele totă este a mea.

2. Articollii mei „*Biserica și problemele sociale*” nu au nici un nex, nici se refer la casuri de politică militantă actuală bisericească, cum ar fi cel din Cohalm d. es., despre care eu n'am nici o știre.

3. Am avut totdeuna și am și acum curagiu a-mi exprima vederile și experiențele franc și fără încunjur. Unde e locul și trebuința o și fac acésta. Nu am însă obiceiul a acéța de limba clopotului lucruri, cari duse în publicitate, în loc să san-ze, numai înve-nina pot spiritele.

Iată ce am zis în al II-lea articol: „*In-tr'adevăr! Câte desbinări s'au produs până acum în biserica creștină, tôte au provenit din lipsa de tact, din prea mare grăbire de a duce cauzele controversate înaintea forului opiniei publice*”.

Și ce am zis acolo, susțin și acum. Noi de multe-ori stricăm cauzelor bisericești prin animositățile ziaristice ce le provocăm.

Procederea mea prin urmare nu se pôte numi *codire*, ci este *metod* de a discuta obiectiv, care metod bărbății doritori de binele bisericeii nu pot de cât să-l aprôbs.

4. Pentru receptul ce mi-se prescrie relativ la cestiunile cu cari ar trebui să mă ocup — mulțămesc. Am făcut și voiu mai face ce pot, chiar și când ar fi să se dovădescă „*ceea-ce nu trebuie să discute unele fețe bisericești*”.

Să binevoescă însă și „*Tribuna*” a primii de la mine un sfat: să se ocupe mai intensiv cu relele sociale din nemijlocita apropiere. Cu competență, pôte mai mare de cât a mea, va afla mult de zidit.

Pe cine nu a atins nenorocirea atător familii, cari au cădut jertfă *seducerilor*? — Un cuvânt, două de compătîmire nu ajută. Și nu banalități, vechituri, sunt cele-ce eu am accentuat. Sunt trebuințe reale ale poporului. Ideia fundamentală a articollilor mei a fost: să aflăm mijlocele cu cari s'ar susțin echilibrul moral în popor, subtrăgându-l de la influințele destructive ale puterilor centrifugale ce lucră asupra lui.

Că m'am pus ori ba pe pedestal prea înalt, nu discut.

Cred totuși, că cestiunea merită a ne ocupa de ea barem în măsura în care se ocupă „*Tribuna*” cu relele din archidieceza noastră.

Ofenbaia, 6 Octobré 1904.

Vasile Gan
protopresbiter.

NOUȚĂȚI

Intru vecinicia pomenire a fericitului în Domnul fost arhiepiscop și metropolit *Miron* s'a oficiat Sâmbătă parastas la mormântul de lângă biserica din suburbiul josefin. Serviciul divin a fost condus de *Esc. Sa Inalt-preasânțitul arhiepiscop și metropolit Ioan Mețianu*, asistat de *Preacuvioșia Sa* dl archimandrit, vicariu arhiepiscopesc *Dr. Ilarion Pușcariu*, *Preacuvioșia Sa* dl protosinel, director sem. *Dr. Ensebiu Roșca*, asesorul consistorial protopresbiter *Moise Lazar*, asesorul consistorial onorar și protopresbiter al tractului Sibiiu *Ioan Pațiu* și de diaconul *Dumitru Câmpean*. Cântările funebrele le-a cântat corul seminarial sub conducerea profesorului *Dumitru Cunțan*. Întré publicul present la serviciul parastasului era familia *P. Cosma*, dnele *Tritean*, *Popovici ș. a.*, dnii *N. Garoiu*, adv. în *Zrnești*, protopresb. în pensiuene și asesor cons. onorar *I. Droș*, asesorii consistoriali ord. *N. Ivan*, *M. Voilean*, *L. Tritean*, dl *A. Onițiu*, jude de trib. în pensiuene, *Dr. I. Beu*, medic, *Dr. V. Bologa*, *V. Păcală*, apoi profesorii seminariali în fruntea elevilor seminarului „*Andreian*” și alt public numeros.

Teatru român în Sibiiu. Vineri sêra, 28 Octobré n. se va juca pe scena teatrului orașenesc din Sibiiu piesa „*Sâmbăta morților*” dramă din popor în cinci acte. Bilete se vënd cu prețurile obicinuite ale teatrului, de Mercuri începënd, în *Librăria archidieceșană*.

Alegere de protopop. Sâmbătă s'a întrunit în *Agnita* sinodul protopresbiteral electoral spre a efectui alegerea de protopresbiter al tractului *Agnita*. Concurenți au fost doi, dintré cari clericul abs. *Ioan B. Boiu* a căpăt 28 voturi, ear' preotul *Ioachim Muntean* (*Gurariului*) 18 voturi. Actul alegerii a fost condus de comisariul consistorial *Dr. Miron Cristea* și a decurs în deplină ordine.

Congregație în Deva. Pe Mercuri, 26 Octobré n. e convocată congregația ordinară de toamnă a comitatului *Hunedóra* la *Deva*.

Un vênat frumos. *M. Sa împératul și rege al nostru Francisc Iosif* fiind *Mercuri* la vênat în pădurea dominială de la *Gödböllö*, însoțit de pădurariul *Rajteán*, a pușcat un mistreț uriaș și o scorfă selbeteacă. Lungimea mistrețului, de la plit până la sfêrșitul coșii, e de 2 metri și 20 cmetri, înălțimea de 1 metru și 20 cmetri. Capul, de la nări până la urechi avea lungime de 70 cmetri. Greutatea, fără de măruntaie (intestine) 200 kgrame.

Advocat nou. Dl *Dr. Camil Velican* face cunoscut, că și-a deschis cancelarie advocațională în *Alba-Lulia* (*Gyulafehérvár*). Strada bisericeii (*Templom*) nr. 61.

„*Societatea de lectură* „*Ioan Popasu*” a tinerimei studiose de la institutul teologic-pedagogic din *Caransebeș* s'a constituit în ședința sa din 2/15 Oct. 1904 sub presiidiul dlui prof. *Dr. Petru Ionescu*, în modul următoriu: president *Dr. P. Ionescu*, profesor la institutul pedagogic, v.-president *Romul Ancușă*, teol. c. III, notariu I: *Valeriu Perin*, teol. c. III, notariu II *Damian Izvernicean*, ped. c. IV, bibliotecariu *Petru Alde*, teol. c. II, v.-bibliotecariu (econom) *George Sêcoșan*, ped. c. III, cassariu *George Șdicu*, teol. c. II, controlor *Alexle Crețiu*, ped. c. IV, redactor *Cornel Mircea*, teol. c. III, membri în comitet: *Marcu Boldovina*, teol. c. III, *Ioan Surlașiu*, teol. c. III, *Constantin Bălean*, teol. c. II, *Pavel Magdescu*, teol. c. II, *Ioan Enuica*, teolog c. I, *Nicolae Popovici*, teol. c. I, *Simion Sêrbu*, ped. c. IV, *Iosif Bogdan*, ped. c. III, *Aurel Bălan*, ped. c. II, *Ioan Popa Curescu*, ped. c. I.

„*Hier*”-ul totuși e obligat? La adunarea de controlă a rezervistilor ținută *Mercuri* în *Mährisch-Trübau* (*Moravia*) un rezervist a răspuns la apel cu „*zde*” în loc de nemțescul „*hier*”. Căpitanul l'a făcut atent că trebuie să răspundă nemțeste, ear' când și la controlarea pasului militar a răspuns cu „*zde*”, l'a pedepsit cu arest de trei zile.

Patriarchul amenință cu demisionarea. Din *Constantinopol* se telegrafază, că patriarchul ecumenic, *Ioachim III*, indignat că sinodul a respins propunerile sale în privința regulării cestiunilor religioșe, amenință că va demisiona. Ministrul plenipotențiar al *Greciei* a făcut demersuri pe lângă prelații din sinod să nu mai facă opoziție patriarchului, pentru a nu-l silii să demisioneze.

Primărie suspendată. Vicecomitele comitatului *Carăș-Severin* a suspendat întrégă primăria comunei *Greovaț* (notariu, v.-notariu, primariu, cassariu, jurați), dovedită că prin o întrégă serie de abuzuri a causat comunei pagube foarte însemnate.

De pe câmpul de răboiu. Douăsprezece zile de lupte crâncene s'au încheiat *Joi sêra*, fără vre-un rezultat decisiv pentru vre-una dintré părțile răboitoare. După lupta mare de la *Jantai*, în care ôstea rusescă a fost silită să se retragă îndărăt spre *Mueden*, avënd necontentit să susțină lupte cu detașamente din oștirile japoneze — la *Saho* (riu) s'a încins o nouă luptă mare, earăși întré întregi oștirile, purtată o săptămână întrégă, cu uimitore îndirjire din ambele părți. Acésta luptă s'a terminat *Joi sêra* — din cauza oboșelei combatanților, rămânënd ambele oștiri față 'n față, despărțite numai de riul *Sa*. Conform unor știri telegrafice, atât *Ojama*, comandantul suprem al oștirilor japoneze, cât și *Kuro-patkin*, comandantul oștirilor rusești, își întăresc centrul liniei de bătăie, spre a se încêra de nou, ear' după cum vestește o telegramă din *Mueden* dte 21 Octobré, centrul rusesc înainteză încet, întré puternice canonade. Alte știri spun că ôstea rusescă se pregătește de retragere, așteptând întăriri și timp potrivit, pentru a începe de nou ofensiva. În legătură cu acéstea o telegramă a ziarului „*New-York Herald*” primită din *Peking* dte 21 Octobré spune că generalul *Kuroki*, harnicul comandat al flancului drept al armatei japoneze, s'a bolnăvit de disenterie și trage de mörte. Întré împrejurările de pe câmpul de răboiu mörtea lui *Kuroki* ar fi pentru Japoniei mai mare pierdere de cât nimicirea unui întreg corp de armată.

Pentru cei arși. „*Colonia română*” din *Seralevo* a trimis prin dl chimist *Teodor Filipescu* 25 corone pentru arșii din *Câmpeni* și 25 corone pentru arșii din *Topârcea*. Baniil au fost trimiși astăzi la destinație.

Proces de presă. Prim-ministrul *Tisza* a dat în judecată pe gazetariul *Fényes*, care în anul 1901 scrisese sub titlul „*Pungași*” și „*Complici pungașilor*” lucruri vătămătoare pentru onóra contului *Tisza*. Procesul s'a judecat în fața curții cu jurați din *Budapeșta*, Vineri, în 20 Octobré. Prim-ministrul *Tisza* s'a prezentat în personă pantru a-și apăra onóra. A roștit o vorbire lungă. Pertractarea procesului s'a terminat Sâmbătă diminița la orele 5 și jumătate. Japânul *Fényes* a fost declarat vinovat, ear' tribunalul i-a dictat ca pedepsă trei luni temniță ordinară și 360 corone amendă.

Premiul Nobel. Întré cei propuși pentru a fi împărțâși în anul acésta cu premiul Nobel se află și *Marconi*, inventatorul telegrafiei fără sirmă, și profesorul *Koch* din *Berlin*, care a inventat bacilul tuberculosei. Premiul se dă, cum se știe, celui ce a făcut în cursul anului cea mai însemnată invențiune ori descoperire.

Ajutorarea Sêcuilor. Comitetul de ajutorare („*inségbizottság*”) constituit în comitatul *Odorheiu* pentru a mijloci poporațiunii comitatului nutreț și bucate pentru êrnă, în o ședință ținută săptămâna trecută în *Odorheiu-sêcuiesc* sub conducerea comitelui *Hollaky Artur* a hotărîit să cêră de la guvern 11.000 măji metriche de fên cu preț redus, apoi să cumpere 3900 mm. de cucuruz, și 300 mm. de fasole, spre a le distribui poporului cu 30% mai eștin de cât prețul cumpărării. A conseris 6000 persoane, cari n'au nici un isvor de câștig, și 1367 persoane incapabile de lucru. În favorul celor 6000 comitetul va cere, ca guvernul să dispună lucrări publice (regulare de drumuri și ape), ear' celor incapabili de muncă le va esopera ajutăre în bani.

Nenorociri. În *Dâncul mic* (comitatul *Hunedóra*) la plutirea lemnelor pe „*Valea-Petrii*” lucrătoriul *Ioan Cingorescu* a lunecat în vale, unde isbit în cap de blanele aduse de apă a amețit și s'a înecat.

În minele de la „*Kazanesti*” (dör' *Căienel*?) cum se raporteză în *Deva* ziarului „*Nemzeti Hírlap*” (*Cluj*), în timp ce mai mulți băleși lucrau Vineri să spargă o stâncă, s'a desfăcut de de-asupra lor un mare buștean de stâncă și a căzut în baie, strivind pe băiașul *Angel Cleg*, care n'a mai avut timp să se feriască din calea bușteanului împreună cu ceilalți.

La ce etate să se însóre ômenii? Profesorul *Mitchell* din *London* săptămâna trecută a ținut prelegere publică despre căsătorie, recomandând tinerilor să se însóre la etate cât mai tineră, întré altele chiar și pentru motivul, ca să trecă peste epoca amorului cât mai curënd și să-și pôtă îndrepta atențiunea asupra problemelor serioșe ale vieții. Apoi și pentru motivul, că sunt foarte rari bărbății cari la etatea de 35 ani să fie deplin sănătoși; la etatea acésta li-se încep deja durerile reumatice și conturbațiuni în circulația sângelui, așa că cei trecuți peste etatea acésta ar face mai bine să rămână burlaci (!).

Petrecere în Turda. Inteligența și meseriașii români din *Turda* invită la petrecerea de cules de vii ce se va aranja *Duminecă* în 30 Octobré st. n. în sala cea mare de la hotelul „*Europa*” din *Turda*. Inceputul la 7 ore sêra. Prețul de intrare: 1 cor. de personă. Venitul curat este destinat pentru bisericile române de ambe confesiunile din *Turda*. Oferte marinimoșe se primesc cu mulțămîntă și zunt a se trimite la adresa *Alexandru Gala*, compt. la „*Ariceșana*” în *Turda*, și se vor cuita pe cale publică.

Posta redacției.

Deva. Ne este cu neputință să împlinim dorința exprimată. Suntem prea îngrămădiți cu material urgent.

Bacifalău. Nu o putem publica, tot din motivul de sus.

Cărți și reviste.

„*Cartea de Aur*”. A apărut în ediție nouă volumul prim din opul „*Cartea de Aur, sau luptele politice-naționale ale Românilor de sub coróna ungară*”, de *Teodor V. Păcățian*, și pôte fi procurat, împreună cu volumul II, prin librăria archidieceșană din *Sibiiu*, ori de-a dreptul de la autorul. Un esemplar din fie-care volum costă broșat 10 corone, legat în pânză 11 cor. 60 fileri. La cerere se acórdă și înlesniri de plată.

Nr. 461/1904. [305] 1-3

Concurs

Pentru ocuparea parohiei Rîpa-Rîmetului, protopresbiteratul Alba-Iulia, se publică concurs, cu termen de 30 zile, de la prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele sunt cele fasonate în cîla B. pentru întregirea de la stat a venitorilor preoțești.

Petițiunile se vor înainta subsemnatului oficiu în termenul sus indicat, îndatorându-se concurenții a se prezenta, conform prescrierilor regulamentare, în biserică spre a cânta respective a celebra și predica.

Oficiul protopresbiterat gr. or. în contelegere cu comitetul parohial.

Alba-Iulia, 28 Septembrie 1904.

Ioan Teculescu
protopop.

Nr. 585/1904 [306] 1-3

Concurs repetit

Pentru ocuparea postului de învățătoriu la școala noastră din Cerișor, protopresbiteratul Hunedóra, se escrie concurs nou cu termen de 10 zile de la prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt salariul anual de 600 cor. din repartitie de la popor, și 60 cor. bani pentru cuartir și lemne de foc.

Cei ce doresc a reflecta la acest post au a-și înainta cererile concursuale instruite în sensul normelor din vigóre la subsemnatul oficiu protopresbiterat în termenul deschis, și a se prezenta înainte de alegere în comună spre a se face cunoscut cu poporul.

Hunedóra, la 5 Octombrie 1904.

Oficiul protopresbiterat gr. or. Hunedóra în contelegere cu comitetul parohial.

Avram P. Pecurariu
protopresb.

Au apărut în Tipografia arhidieceșană:

Noul abecedar de Dr. Petru Șpan
Prețul e 40 fileri.

Călăuza noului abecedar
De acelaș. — Prețul 20 fileri.

Se pot procura de la **Librăria arhidieceșană**.

Nr. 311 1904. [302] 3-3

Concurs

Pentru ocuparea postului de căpelan temporal în comuna bisericășă gr. or. de clasa II Vidra de sus, protopresbiteratul Cămpeni, se publică concurs cu termen de 30 zile de la prima publicare în „Telegraful Român“.

Venitele sunt jumătate din cele arătate la întregirea dotării preoțești din partea statului.

Doritorii a ocupa acest post sê trimită rugările lor concursuale cu documentele recerute de legile în vigóre la subscrisul oficiu în termenul deschis și sê se prezinte în biserică spre cunoștere înainte de alegere.

Oficiul protopresbiterat gr. or. Cămpeni.
Cămpeni, 2 Octombrie, 1904.

Romul Furdul
protopop.

Epilepsia.

Cine suferă de epilepsie (nevoie), convulsioni și de alte morburii nervoșe, sê cêră broșură asupra acestora. Se capêta gratis și franco prin *priv. Schwaben-Apotheke, Frankfurt a. M.*

(90) 28-52]

Sbôr'al nopții negru flutur...

de M. Eminescu. — Romanță pentru voce și pian de A. Bena. Prețul cor. 1-50, porto 10 fil. Se capêta la Librăria arhid.

De la „Economia“ din Cohalm.

Avisăm prin acêta pe domnii proprietari ai acțiunilor nr. 300-309, 529, 530, 555-556 și 645-646, cã dacã în termen de 30 zile de la datul de mai jos nu-și vor achita restul cu cari datorêză, în virtutea ș-ului 10 al statutelor vom anula aceste acțiuni și sumele plătite se vor trece în fondul de rezervă.

Cohalm, în 16 Octombrie 1904.

[301] 3-3

Direcțiunea.

Pianele Bösendorfer

stau și acum la locul prim, „afară de concurs“, și sunt în deobște recunoscute ca cele mai bune piane, atât pentru salone, cât și pentru sale de concert. În Austro-Ungaria sunt neîntrecute. Dovada cea mai eclatantă o dau programele tuturor pianistilor renumiți, cari în Budapesta, Graz, Praga, Viena etc., concertêză exclusiv cu piane Bösendorfer.

Sunetul ales și puternic, de un farmec neasemănat, și minunatul mod cum se cântă la aceste piane, procură cântătorului plăcerea de a presta neîmpedecat ceea-ce pôte.

Bösendorfer a făcut școlă.

Cu mult zel și iscusință i-a urmat

Francisc Wirth, constructor de piane reg. grecesc de curte.

construind un pian solid și fin lucrat (premiu de stat, medalii de aur, diplome de onóre) în 3 modele de salon, cu 420, 450 și 500 fl. Cu astfel de prețuri subscrisul nu a mai aflat pe piața Vienei pian de executare așa fină. În Ungaria sunt foarte plăcute pianele lui **Fr. Wirth**, pentru sunetul lor viu și curat ca argintul, și pentru neobicinuita durabilitate a acestuia; indeosebi este căutat acolo, unde numai rar se pôte afla acordător.

Frații Stingl, fabrică de piane c. ș. r. de curte

reprezentați prin 5 modele, de la 300-700 fl., cu registru (pedal) de harfă (Harfenzug), claviatură reformată. Piane foarte plăcute.

Cui îi place ton dulce și melodios, sê și cumpere pianul lui **W. Fritz & fiu.**

Renumele bine întemeiat al acestei firme solide (fondată în 1804) asigură cumpărătorului deplină și durabilă mulțămire. Mignon 470 fl., pian scurtat (Stutzflügel) 500 fl.

Eminentul fabricat al lui **Proksch**: pianin cu registru mut 420 fl., mignon 500 fl.

Piane bune **Hölzl & Heitzmann** de la 320-380 fl.

De la firme mai noue se află în deposit instrumente dragute cu 250, 280 și 320 fl.; asemenea pianine cu registru mut (Stummzug), așa-numite „Harfen-Pianino“. (O invenție binefăcătoare pentru împrejurmirea celui ce învață.)

Piane berlineze de prima calitate.

Harmoniu pentru școle și casă **Mannborg-Lipsca** cu 100 fl. și 230 fl.

Inchiriare de instrumente cu prețuri eștine.

Primul deposit transilvan de piane și harmoniuri

Victor de Heldenberg

(94) 25-

Sibiu (Nagyseben), strada cisnădiei nr. 9, etagiul I.

A eșit de sub tipariu în **Tipografia arhidieceșană**:

OCTOICHUL CEL MIC

— cu litere latine —

care cuprinde: Rênduêla Vecerniei, Utreniei și a Liturgiei; cele opt glasuri pentru Dumineci, Podobiile, Polieleul, Pripelele, Catavasiile, Irmósele, Sfetilnele și altele.

Prețul unui exemplariu legat simplu **1-60 cor.**, legat în piele cu copeii galbine **3-20 cor.** plus porto postal **30 bani.** Legătură mai fină după cum se comandă.

Librăria tipografiei arhidieceșane.

ICÓNE SFINTE

pictură de mână în oleu, pe pânză, pe lemn séu pe tinichea, ținc, aluminium etc. în ori-și-care mărime pe lângă prețurile cele mai moderate ofere:

Librăria Tipografiei arhidieceșane

Sibiu, strada Măcelarilor Nr. 45

IV.

- Archangelul Mihail
- „ Gavriil
- Apostol ori-care
- Domnul Christos
- Iisus în muntele Maslinilor
- Sfântul Dumitru
- Sfântul George
- Ilie Prorocul
- Ioan în pustie
- Sfântul Nicolae
- „ Simeon
- „ Andreiu
- Evangelistul Ioan
- „ Luca
- „ Marcu
- „ Mateiu
- Prorocul Zacharia
- Apostolul Iacob
- „ Filip

S. JERARCH NICOLAE.

I.

- Adormirea Maicei Domnului
- Bunavestire
- Nașterea Domnului Iisus Christos
- Fuga la Egipt
- Iisus în biserică de 12 ani
- La nunta din Cana
- Iisus pe mare
- Invierea lui Lazar
- Schimbarea la față
- Răstignirea lui Iisus Christos
- Punerea în mormânt
- Invierea Domnului
- Înălțarea — Floriile
- Tăerea împrejur
- Nascerea Maicei Domnului
- Pogorirea Duchului sfânt
- Nascerea sftului Ioan Botezătorul
- Grigorie, Vasilie și Ioan
- Adormirea sfinței Ane
- Aflarea capului sf. Ioan Botezât.

II.

- Iisus pe Cruce
- Înălțarea sfinței cruci
- Ilie prorocul în carul de foc
- Tăierea capului sfântului Ioan
- P. Grigorie teologul
- Sf. Vasilie

III.

- Botezul Domnului
- Constantin și Elena
- Sfântul Dumitru călare
- Sfântul George
- „ Maica Domnului
- Petru și Pavel
- Archangelii Mihail și Gavriil
- P. Ioan Gură de aur
- PP. Ioachim și Ana

	Grupa I.					Grupa II.					Grupa III.					și Icóne din Grupa IV.					
	Mărimea în cm.					Mărimea în cm.					Mărimea în cm.					Mărimea în cm.					
	39/50	47/63	55/68	63/79	74/100	39/50	47/63	55/68	63/79	74/100	39/50	47/63	55/68	63/79	74/100	39/50	47/63	55/68	63/79	74/100	
fórtè fine Cor.	39-20	44-80	58-80	81-20	106-40	35-—	40-60	51-80	70-—	89-60	30-80	37-80	46-20	61-60	78-40	28-—	33-60	42-—	56-—	70-—	Cor. fórtè fine.
fine . . .	26-60	29-40	46-20	50-—	72-50	23-10	25-90	40-60	49-—	65-80	20-30	23-10	35-—	43-40	60-20	18-20	21-—	30-80	39-20	56-—	„ fine.
simple . . .	14-—	16-10	18-20	26-20	30-40	12-60	14-—	16-10	23-80	32-20	11-20	11-90	14-—	21-70	29-40	9-80	10-50	11-40	19-60	26-60	„ simple.

Prețurile indicate în șema de sus sunt a se înțelege numai la icóne pictate pe pânză. — Icóne pictate pe lemn costă cu 10% ear' pe tinichea cu 15% mai mult decât pe pânză; pe aluminium și ținc vor costa cu prețul metalului întrebuintat *mai mult*.

Deasemenea și cu angajamentul pentru **prapori** din ori-și-ce fel de materii și de ori-și-ce colóre pe lângă condițiile cele mai favorabile.